

коливань. У той же час, як показують спостереження, розвиненим країнам вдалося уникнути депресій, які мали місце в минулому. Це говорить про те, що ринкова система стала внутрішньо більш надійною і стабільною. Сталося це завдяки більш глибокому розумінню механізмів макроекономіки, що дозволяє урядам вживати таких заходів в області грошово-кредитної і податково-бюджетної політики, які не дають спадам вилитися в тривалий, кумулятивний процес [5].

Висновки. Незважаючи на відмінності в тривалості та інтенсивності економічних циклів, всі цикли мають одні і ті ж фази. Економісти виділяють, як правило, чотири фази циклу: підйом (бум); криза (спад); депресію (дно); поживлення (розширення). Фазу кризи, що продовжується більше півроку, прийнято називати економічним спадом. Глибокі і тривалі спади, що супроводжуються руйнівними наслідками для економіки, часто називають депресіями (наприклад, Велика депресія 1930-х рр.). На даний момент поняття депресії зникло з ужитку в розвинених країнах і використовується тільки в історичному контексті.

Кожна фаза економічного циклу виконує важливу відтворювальну функцію. Криза, що супроводжується падінням виробництва, зайнятості, зниженням доходів і витратами, веде в кінцевому рахунку до здешевлення засобів виробництва і подальшого стимулювання інвестицій в нові підприємства, технології та обладнання. У фазі депресії виробництво і зайнятість, досягнувши мінімальних значень, починають поступово оживати на основі нових пропорцій і інновацій. Фаза поживлення характеризується початком розширеного відтворення і зростанням випуску до рівня докризового періоду. У фазі підйому вступають в дію нові підприємства, скорочується безробіття, зростають заробітна плата, інвестиції та обсяг реального капіталу. Через швидке розширення виробництва, попиту на кредит підвищуються ставки позичкового відсотка до рівня середньої норми прибутку. Фаза підйому закінчується бумом (найвищою точкою підйому), за яким в результаті виниклих диспропорцій починається черговий спад.

В сучасних умовах зміст і загальна картина економічного циклу істотно модифікуються. Це проявляється, по-перше, в зменшенні амплітуди коливань економічної активності (фази спаду стали коротшими, фази підйому – тривалішими; крім того, вдалося уникнути депресії, в результаті чого за спадом йде поживлення і підйом); по-друге, в зменшенні діапазону коливань обсягів виробництва і рівнів зайнятості; по-третє, в посиленні впливу на економічний цикл монополістичної структури ринків, НТП, глобалізації виробництва, державного регулювання економіки.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бекетов Н.В. Мировой финансовый кризис и проблемы глобализации мировой экономики / Н.В. Бекетов // Проблемы современной экономики. – 2009. – С.30–36.
2. Гальчинський А.С. Криза і цикли світового розвитку. – К.: АДЕФ-Україна, 2009. – 392 с.
3. Иохин В. Экономическая теория : учебник. М. : Экономист, 2006.
4. Уэрта де Сото Х. Деньги, банковский кредит и экономические циклы / Пер. з англ. – Челябинск: Социум, 2008. – 663 с.
5. Шиян Д. В. Циклічність у формуванні сталого розвитку сільського господарства: монографія / Д.В. Шиян / Харк. нац. аграр. ун-т ім. Докучаєва. – Харків: ХНАУ, 2011. – 308 с.

УДК 658.14/.17

ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА (НА ПРИКЛАДІ ТОВ «ГЕРМЕС – 1 УКРАЇНА»)

Д.Г. Теленкова, В.І. Матвійчук

Анотація. У роботі уточнено поняття фінансового стану підприємства, охарактеризовано основні завдання та етапи фінансової діагностики. З використанням методу коефіцієнтів проаналізовано фінансовий стан підприємства

«Гермес - 1 Україна», визначено шляхи покращення фінансового стану досліджуваного підприємства.

Ключові слова: фінансовий стан, діагностика, фінансовий аналіз, метод фінансових коефіцієнтів.

Актуальність. У сучасних умовах, що склалися в Україні, багато підприємств опинилися в досить скрутному фінансовому становищі, зросли ризики можливої неспроможності і банкрутства, що викликає об'єктивну необхідність прийняття ефективних управлінських рішень, які ґрунтуються на достовірній інформації про фінансовий стан підприємства, яка може бути отримана в результаті фінансової діагностики.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблемам діагностики фінансового стану підприємств різних організаційно-правових форм присвячено роботи таких провідних вітчизняних і зарубіжних учених-економістів, як С.С. Зайцева, Л. В. Попова, Т.О. Пожуєва, В.П. Савчук, І. А. Бланк, Р. Фоулк, Дж. Кеннон, Р. Сміт, Дж. Хорріган та інші.

На практиці використовуються різні підходи і методи оцінки фінансового стану підприємства. Накопичений досвід потребує критичного огляду, систематизації методів оцінки фінансового стану для з'ясування їх недоліків і переваг, виявлених в процесі їх практичного використання.

Мета роботи. Визначення сутності фінансового стану підприємства, напрямів проведення його діагностики, практична реалізація методичних підходів до здійснення фінансової діагностики методом фінансових коефіцієнтів.

Під поняттям «фінансовий стан підприємства» визначається інтегрована характеристика діяльності підприємства, яка визначає рівень забезпеченості коштами та фінансовими ресурсами, необхідний для підтримання життєдіяльності й здійснення розрахунків за зобов'язаннями підприємства та дає оцінку ефективності їх використання.

Фінансова діагностика застосовується в процесі дослідження фінансового стану та основних результатів фінансової діяльності підприємства з метою виявлення резервів збільшення його ринкової вартості та забезпечення ефективного розвитку [1]. Основні завдання, що вирішуються при проведенні фінансової діагностики: визначення фінансового стану підприємства на момент дослідження; виявлення тенденцій і закономірностей у розвитку підприємства за досліджуваний період; визначення "вузьких" місць, що негативно впливають на фінансовий стан підприємства; виявлення резервів, які підприємство може використовувати для поліпшення фінансового стану [2].

Головне завдання аналізу фінансового стану - отримати значення оптимального числа ключових параметрів, що дозволяють отримати об'єктивну картину фінансового стану підприємства, його прибутків і збитків, змін в структурі активів і пасивів. На підставі результатів фінансового аналізу можливо запропонувати найбільш раціональні напрямки розподілу матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Джерелами інформації для діагностики фінансового стану є фінансова звітність підприємства (бухгалтерський баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів), а також статистична та оперативна звітність; планова інформація (бізнес-план), нормативна інформація, інформація про технічну підготовку виробництва, висновки експертів, результати різних опитувань і т.ін. [2].

Для визначення діагнозу фінансового стану підприємства використовують різні методи фінансового аналізу, які дозволяють вивчити та оцінити окремі сторони його діяльності: горизонтальний аналіз (тимчасовий), вертикальний аналіз (структурний), трендовий аналіз, метод фінансових коефіцієнтів (аналіз відносних показників), порівняльний аналіз, факторний аналіз [3].

У загальному вигляді проведення діагностики фінансового стану підприємства складається з таких етапів:

1. Збір інформації та оцінка її достовірності.
2. Первинне опрацювання інформації, вибір даних з форм фінансової звітності за відповідний період.

3. Характеристика структури звіту (вертикальний аналіз) та зміни показників (горизонтальний аналіз).
4. Розрахунок та групування показників за основними напрямками аналізу.
5. Виявлення змін показників за досліджуваний період.
6. Порівняння показників з показниками подібних типових підприємств.
7. Встановлення взаємозв'язку між основними показниками, розробка гіпотез та інтерпретація результатів.
8. Підготовка підсумків про фінансовий стан підприємства.
9. Вибір найвірогідніших гіпотез і висновки щодо тенденцій розвитку підприємства.
10. Виявлення «вузьких» місць та пошук резервів.
11. Розробка рекомендацій з покращення фінансового стану підприємства.

Найбільш опрацьованим є коефіцієнтний метод, який базується на розрахунку системи коефіцієнтів, що відображають різні аспекти діяльності підприємства і враховують чинники внутрішнього та зовнішнього середовища. Існує багато варіацій цього методу, які враховують специфіку діяльності підприємства.

У якості об'єкта фінансового аналізу методом фінансових коефіцієнтів було обрано підприємство ТОВ «Гермес – 1 Україна», основним видом діяльності якого є постачання сировини, витратних матеріалів, запчастин і устаткування на підприємства енергетичного комплексу України. Діагностика фінансового стану підприємства базувалася на результатах розрахунку 47 показників, об'єднаних у чотири групи: показники ліквідності, показники ділової активності, показники фінансової стійкості та показники прибутковості (рис. 1).

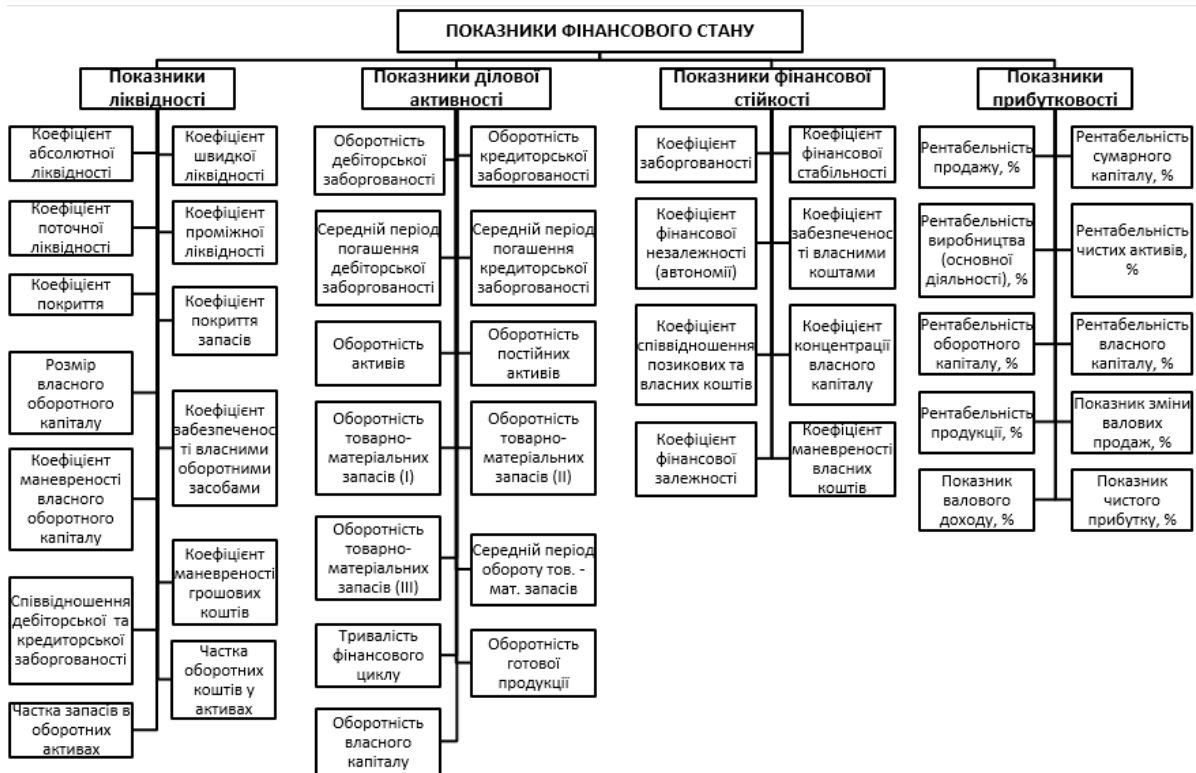

Рис. 1. Схема показників аналізу фінансового стану підприємства «Гермес – 1 Україна»

В ході дослідження проаналізовано зміни в основних статтях балансу, в звіті про прибуток та звіті про рух грошових коштів підприємства за 2013-14 рр.

Аналіз показників ліквідності виявив, що оборотних активів підприємства (3492,6 тис.грн) недостатньо для нормативного покриття поточних зобов'язань (2731,4 тис.грн), внаслідок цього рекомендується збільшення оборотних активів підприємства. Також слід зазначити, що спостерігається негативна тенденція до зниження розміру власного оборотного капіталу (за рахунок збільшення поточних зобов'язань з 1667,2 тис.грн до 2731,4 тис.грн), що свідчить про збільшення кредиторської заборгованості підприємства. Цю проблему можна вирішити шляхом залучення нових інвесторів та збільшення розміру власного капіталу за рахунок додаткових вкладів учасників підприємства.

Аналіз показників ділової активності показав, що незважаючи на зростання суми власного капіталу (з 300,5 тис.грн до 761,3 тис.грн), його оборотність знизилась. Вирішенням цієї проблеми є підвищення оперативності у фінансово-економічній роботі та більш суворе дотримання системи угод між споживачами та постачальниками.

Збільшення середнього періоду погашення дебіторської та кредиторської заборгованості необхідно контролювати за допомогою моніторингу стану розрахунків за заборгованостями. Спостерігається від'ємне значення тривалості фінансового циклу, оскільки підприємство не має власних товарно-матеріальних запасів, тобто фінансовий цикл фактично складається лише з періоду обороту дебіторської заборгованості. Ця проблема вирішується лише шляхом зниження періоду обороту дебіторської заборгованості за рахунок подальшого ретельного відбору підприємств-дебіторів.

Аналіз показників фінансової стійкості виявив проблему недостатньої фінансової незалежності підприємства. У порівнянні з 2013 роком фінансова незалежність підвищилася (у 2013 році активи були сформовані на 15,3% за рахунок власного капіталу, а у 2014 році – на 21,8%), проте для подальшого підвищення необхідно збільшення власного капіталу, і, як наслідок, зміна структури активів (з метою зростання питомої ваги власного капіталу).

Аналіз показників прибутковості виявив проблему зниження показника валового продажу, що свідчить про зниження виручки 35,3% в 2014 році в порівнянні з 2013 (з 8629,8 тис.грн. до 5579,8 тис.грн.). Рішенням цієї проблеми є більш детальне вивчення ринку попиту, розгляд можливості диверсифікації та розширення ринку продажів.

В цілому фінансовий стан підприємства ТОВ «Гермес - 1 Україна» покращився в порівнянні з 2013 роком, більшість проблем на даному етапі не становлять загрози кризи, однак збільшення загального обсягу оборотних активів, підвищення обсягу продажів, підтримка і підвищення рівня прибутку, збільшення частки власного капіталу і зниження кредиторської заборгованості забезпечать фінансову стійкість та рівновагу у тривалому періоді.

Слід зазначити, що отримані результати розрахунків і наступних порівнянь коефіцієнтів з їх теоретично достатніми значеннями не в повній мірі характеризують реальну картину фінансового стану досліджуваного підприємства в силу наявності наступних причин:

- по-перше, нормативні значення коефіцієнтів не враховують галузевої приналежності господарюючого суб'єкта, а отже пов'язану з нею специфіку діяльності та структуру активів для її забезпечення;
- по-друге, незалежно від галузевої приналежності, підприємства мають різну політику фінансування активів.

Висновки. Фінансовий стан підприємства є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, та характеризується системою показників. Основними перевагами методу фінансових коефіцієнтів як інструменту фінансової діагностики є оперативність і простота розрахунків, обумовлена доступністю й відкритістю даних фінансової звітності підприємства. Проаналізувавши фінансові показники діяльності «Гермес – 1 Україна» констатовано задовільний фінансовий стан досліджуваного підприємства, запропоновано напрями його поліпшення.

Аннотация. В работе уточнено понятие финансового состояния предприятия, охарактеризованы основные задачи и этапы финансовой диагностики, с использованием метода коэффициентов проанализировано финансовое состояние предприятия «Гермес - 1 Украина», определены пути улучшения финансового состояния исследуемого предприятия.

Ключевые слова: финансовое состояние, диагностика, финансовый анализ, метод финансовых коэффициентов.

Abstract. This article clarified the concept of the financial condition of the company, described the main tasks and stages of financial diagnostics, analyzed the financial condition of the enterprise "Hermes - 1 Ukraine" using the financial ratios method, identified ways to improve the financial condition of the investigated enterprise.

Keywords: financial condition, diagnosis, financial analysis, financial ratios method.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Пожуєва Т.О. Фінансова діагностика як основа прийняття управлінських рішень / Т.О. Пожуєва // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2012. - №2. – С.114-125
2. Чернишов В.В. Фінансова діагностика як система забезпечення фінансової стійкості підприємства / В.В. Чернишов // Економіка розвитку. – 2012. – №1(61). – С.111–113.
3. Зайцева С.С. Управленческая диагностика финансового состояния предприятия / С.С.Зайцева // Бизнес в законе. – 2011. - №2. – С.326-329

УДК 330.142.23

ФАКТОРЫ РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННО-ИНВЕСТИЦИОННОГО РАЗВИТИЯ: ВЕНЧУРНЫЙ КАПИТАЛ

В.В. Холодова, Н.И. Богдан

Аннотация: в данном исследовании изучается венчурный капитал как фактора инновационно-инвестиционного процесса, рассматривается понятие венчурного капитала как источника финансирования инновационной деятельности.

Ключевые слова: венчурный капитал, инновации, инновационный процесс, реформирование экономики Украины.

Одним из ключевых факторов обеспечения экономического роста и развития стран мира является активизация инновационно-инвестиционной деятельности хозяйствующих субъектов. В мировой практике для финансирования инновационной деятельности активно используется венчурный капитал. Что касается Украины, то венчурный капитал как фактор инновационно-инвестиционного развития находится в стадии формирования.

В современной экономике неэффективным является механизм привлечения, аккумуляции и использования венчурного капитала. Слабым местом остается его нормативно-законодательная база, инновационно-инвестиционная инфраструктура недостаточно развита, состояние рынка ценных бумаг неудовлетворительное, круг высококвалифицированных кадров в области венчурного предпринимательства ограничен, неразвит механизм государственного регулирования функционирования венчурного капитала, и самое главное – недостаточный уровень осознания обществом роли и эффективности венчурного капитала.

Решение проблемы механизма формирования и функционирования венчурного капитала в Украине приобретает особое значение в условиях задекларированной Стратегии инновационного развития Украины на 2010-2020 годы, в условиях современных вызовов глобализации, поскольку достижение цели экономического развития возможно лишь в условиях ускорения инновационно-инвестиционных процессов в национальной экономике.

Данной проблематикой занимаются такие известные отечественные и зарубежные исследователи как: Азеев А.А., Антонюк Л.Л., Аренс У.Ф., Аррендондо Лени, Артамонов Г.Т., Бланк И.А., Бове К., Бузова Н.Н., Бурлак Г. Н., Войт С.М., Дагаев А.А., Дворак И., Кузнецова И.С., Кутрань